

Komisja Europejska

XVI Ogólnopolska Olimpiada wiedzy o UE „GWIEZDNY KRAĞ” - III etap (finał)

Parlament Europejski

Czas na rozwiązanie testu: 90 minut

Imię i nazwisko: **KLUCZ ODPOWIEDZI (RS)** .....

Miasto: ..... Liczba uzyskanych punktów: ...../ 150

1. Wymień najważniejsze działania podjęte przez Unię Europejską (nie poszczególne państwa członkowskie) w celu przeciwdziałania pandemii koronawirusa.

1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

6).....

7).....

8).....

Liczba punktów: ...../16

2. Jedną z 4 podstawowych swobód związanych z funkcjonowaniem wspólnego rynku UE jest swoboda przepływu towarów. Zgodnie postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu UE wszelkie ograniczenia ilościowe w przywozie i wywozie towarów pomiędzy państwami członkowskimi UE są zakazane. Traktat przewiduje jednak pewne wyjątki od tej zasady. Wymień co najmniej 4 powody, które umożliwiają stosowanie zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych i tranzytowych w przepływie towarów na wspólnym rynku UE:

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

Artykuł 36 TFUE

Postanowienia artykułów 34 i 35 nie stanowią przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych względami **moralności publicznej, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrony roślin, ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej, bądź ochrony własności przemysłowej i handlowej**. Zakazy te i ograniczenia nie powinny jednak stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między Państwami Członkowskimi.

Liczba punktów: ...../4

3. Wspólna polityka rolna jest jedną z najważniejszych i najstarszych polityk UE. Traktat o funkcjonowaniu UE określa najważniejsze cele tej polityki. Wymień co najmniej 4 z nich:

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

Artykuł 39 TFUE

Celami wspólnej polityki rolnej [WPR] są:

- a) zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego, racjonalny rozwój produkcji rolnej, jak również optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej;
- b) zapewnienie w ten sposób odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, zwłaszcza przez podniesienie indywidualnego dochodu osób pracujących w rolnictwie; *ochrona istnienia tradycyjnych społeczności wiejskich*;
- c) stabilizacja rynków [rolnych] – np. przez skup interwencyjny płodów rolnych, ustalanie kwot i limitów produkcji rolnej itp.;
- d) zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw [żywności]; / *zapewnienie niezależności żywnościowej UE*;
- e) zapewnienie rozsądnych cen [żywności]; w dostawach dla konsumentów.

Dodatkowo jako poprawne można uznawać następujące cele wskazane w odpowiedziach:

- zachowanej krajobrazu rolniczego terenów wiejskich,
- zachowanie tradycyjnego sposobu gospodarowania na terenach wiejskich i umiejętności prowadzenia produkcji rolnej przez ich mieszkańców
- zapewnienie odpowiedniej dostaw jakości produktów rolnych (tj. zdrowych dla konsumentów) przy jednoczesnym poszanowaniu dla dobrostanu zwierząt i standardów ochrony środowiska, w tym zachowania bioróżnorodności.

Liczba punktów: ...../4

4. Prawo konkurencji jest jednym ważniejszych działów prawa UE, w obszarze którego Komisja Europejska posiada istotne kompetencje. Prawo UE zakazuje działań przedsiębiorstw, których celem lub skutkiem jest zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie swobodnej i uczciwej konkurencji na wspólnym rynku UE. Wymień co najmniej 5 zachowań, praktyk lub działań przedsiębiorstw, które są zakazane przepisami unijnego prawa konkurencji:

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

Artykuł 101 TFUE

1. Niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami [tzw. **zmowy kartelowe**], wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz rynku wewnętrznego, a w szczególności te, które polegają na:

- a) ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni cen zakupu lub sprzedaży albo innych warunków transakcji [**zmowy cenowe**];
- b) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji, rynków, rozwoju technicznego lub inwestycji;
- c) podziale rynków lub źródeł zaopatrzenia;
- d) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji;
- e) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczajnie handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

Artykuł 102 TFUE

Niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane jest **nadużywanie przez jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw pozycji dominującej** na rynku wewnętrznym lub na znacznej jego części, w zakresie, w jakim może wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

Nadużywanie takie może polegać w szczególności na:

- a) **narzucaniu w sposób bezpośredni lub pośredni niesłusznym cen zakupu lub sprzedaży albo innych niesłusznym warunków transakcji;**
- b) **ograniczaniu produkcji, rynków lub rozwoju technicznego ze szkodą dla konsumentów;**
- c) **stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji;**
- d) **uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.**

Dodatkowo możemy uznawać za poprawną odpowiedź możemy uznawać **fuzje wielkich przedsiębiorstw** mających istotny udział w rynku określonych produktów i/lub usług na terenie UE, które odbywają się **bez odpowiedniej zgody KE.**

Liczba punktów: ...../5

5. Uzupełnij poniższy tekst dotyczący tematyki praworządności:

W styczniu 2016 r. Komisja Europejska zaniepokojona kwestią przestrzegania przez polskie władze zasady praworządności uruchomiła w stosunku do Polski tzw. „wstępną procedurę ochrony praworządności”, która jest formą ustrukturyzowanego dialogu politycznego z państwem członkowskim UE. Wobec braku postępu w rozwiązywaniu zaistniałych problemów w toku tego dialogu 20 grudnia **2017 r.** Komisja podjęła decyzję o uruchomieniu wobec Polski procedury ochrony praworządności określonej w art. 7 Traktatu o UE, która obecnie toczy się przed **Radą / Radą UE** ..... (podaj nazwę właściwej instytucji UE). Zasada praworządności jest jedną z fundamentalnych wartości, na których opiera się Unia, które wymienione są w art. **2 Traktatu o UE** .....(podaj numer artykułu i nazwę aktu prawnego).

W związku z powyższym podaj co najmniej 3 instytucje polskiego wymiaru sprawiedliwości, których funkcjonowanie lub organizacja została zmieniona w okresie ostatnich 5 lat w taki sposób, że zdaniem KE narusza to unijną zasadę praworządności i jest przedmiotem procedury określonej w art. 7 Traktatu o UE oraz innych postępowań: **Sąd Najwyższy (SN – szczególnie jeśli chodzi o powołanie Izby Dyscyplinarnej SN oraz Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych i skargi nadzwyczajnej SN), Krajowa Rada Sądownictwa (KRS), Trybunał Konstytucyjny (TK), sądy**

powszechnie (organizacja i funkcjonowanie oraz wpływ Ministra Sprawiedliwości na działalność sądów i pracę indywidualnych sędziów), **Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury**.

Do ochrony praworządności w państwie członkowskim mogą też służyć określone postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości UE (TSUE). Podaj nazwy 2 procedur najczęściej wykorzystywanych do tego celu: **postępowanie „anty-naruszeniowe” z art. 258 TFUE / tzw. „infringement procedure” / postępowanie o naruszenie przez państwo członkowskie Traktatów/prawa UE / postępowanie o uchybienie przez państwo członkowskie zobowiązaniom Traktatowym** [dopuszczana jest tu jedna z tych nazw lub odpowiedzi zbliżone] oraz **procedura prejudycjalna z art. 267 TFUE / procedura zadawania pytań prejudycjalnych / pytania prejudycjalne / pytania kierowane przez sądy krajowe to Trybunału Sprawiedliwości UE** [dopuszczana jest tu jedna z tych nazw lub odpowiedzi zbliżone].

W grudniu 2020 r. przyjęto Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/2092 w sprawie ochrony budżetu UE, które ustanawia nowy mechanizm uzależniający dostęp **do funduszy UE / środków budżetowych UE** od **przestrzegania zasady praworządności / zasady „państwa prawnego”**. Akt ten zawiera też legalną definicję pojęcia zasady praworządności zwanej również zasadą „państwa prawnego”. W marcu 2021 r. rządy Polski i Węgier zaskarżyły to rozporządzenie do TSUE w procedurze **skargi o unieważnienie aktu prawa UE / art. 263 TFUE / skargi o stwierdzenie nieważności aktu prawa UE / kontroli legalności aktów prawa UE** [dopuszczana jest tu jedna z tych nazw lub odpowiedzi zbliżone]. Szczególne zaniepokojenie Komisji w kontekście zapewnienia niezależności polskich sądów i niezawisłości sędziów budzi funkcjonowanie Izby **Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego**. W kwietniu 2020 r. oraz pod koniec marca 2021 r. KE złożyła do TSUE wnioski o tymczasowe **„zamrożenie” / zawieszenie działalności / wstrzymanie orzekania / zakaz orzekania w postępowaniach dyscyplinarnych i karnych wobec sędziów** [dopuszczana jest tu jedna z tych nazw lub odpowiedzi zbliżone] tej Izby do czasu zakończenia całego postępowania sądowego. Przedmiotem postępowania Komisji w tej samej sprawie, która została skierowana do Trybunału pod koniec marca tego roku, jest też polska ustawa, która zdaniem KE, poważnie zagraża niezawisłości polskich sędziów. Potoczna nazwa tej ustawy, którą często posługują się media brzmi: **„Ustawa kagańcowa”**.

W 2020 r. KE uruchomiła nowy stały mechanizm kontroli praworządności polegający na corocznym przeglądzie sytuacji we wszystkich państwach członkowskich UE i przygotowaniu raportu wg tej samej metodologii pracy i zastosowaniu jednakowych kryteriów porównawczych dla wszystkich krajów. Wymień przynajmniej 3 z 4 głównych obszarów, jakie są przedmiotem oceny Komisji w ramach tego nowego mechanizmu: **(1) krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości / niezależność sądownictwa, (2) ramy antykorupcyjne / zwalczanie korupcji, (3) pluralizm i**

Liczba punktów: ...../17

6. Które stolice państw UE leżą nad wymienionymi poniżej rzekami?

Tag	.....	Lublanica	.....
Wilia	.....	Dźwina	.....
Tyber	.....	Dunaj (3)	.....
Wełtawa	.....		.....
Sprewa	.....		.....

Liczba punktów: ...../10

7. Wyjaśnij krótko następujące pojęcia związane z działalnością UE:

1. Zasada pomocniczości: .....
2. Deklaracja z Sybina: .....
3. EMA: .....
4. Galileo: .....
5. Berlaymont: .....
6. Mechanizm warunkowości: .....
7. Eurobarometr: .....
8. COREPER: .....
9. Irlandzki backstop: .....
10. FRONTEX: .....

.....
.....
Liczba punktów: ...../15

8. Napisz jaką rolę w procesie integracji europejskiej lub jaką funkcję w instytucjach UE pełnią lub pełnili (kiedy, w jakiej roli lub instytucji, w jakim charakterze):

1. Donald Tusk .....
2. Jan Trzczyński .....
3. Danuta Hübner .....
4. Marek Prawda .....
5. Marek Safjan .....
6. Leszek Miller .....

Liczba punktów: ...../12

9. Uzupełnij poniższy tekst

Zdecydowanie największym źródłem finansowania budżetu UE są .....
Ponadto pieniądze w budżecie pochodzą z opłat celnych pobieranych na zewnętrznych granicach UE oraz części podatku VAT, a także "innych źródeł. W 2019 r. Unia Europejska miała budżet w wysokości ..... miliardów euro [można pomylić się o 10 mld €].

Dwie polityki sektorowe UE, które pochłaniają największą część jej budżetu to ..... oraz ..... W 2019 r. odpowiadały one łącznie za ok. .... % budżetu UE [można pomylić się o 5 punktów procentowych].

Budżety UE grupowane są w siedmioletnie okresy nazywane ....., np. obecnie obowiązujący/obowiązująca obejmuje lata 2021-2027. Ostateczne porozumienie co do jej wysokości i kształtu zawarto podczas [proszę podać rodzaj wydarzenia] ..... w [proszę podać miesiąc i rok, kiedy to nastąpiło] ..... Równocześnie uchwalono specjalne dodatkowe środki na odbudowę i

wzmocnienie gospodarki UE po pandemii koronawirusa. Ten dodatkowy zasób pieniędzy, nazywany potocznie Funduszem Odbudowy, nosi angielską nazwę ..... i wynosi ..... miliardów euro. Składa się na niego kilka funduszy lub programów, z których najważniejszy to Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) o wartości 672,5 miliarda euro a pozostałe to [proszę wymienić 3 z nich]: (1) ..... , (2) ....., (3) ..... . Polska ma otrzymać z RRF kwotę około ..... miliardów euro [można pomylić się o 1 mld €]. Jednak warunkiem uruchomienia RRF i innych dodatkowych funduszy mających na celu odbudowę gospodarki jest zwiększenie możliwości zaciągania długu przez UE. Aby to mogło nastąpić potrzebna jest ..... tzw. decyzji o zasobach własnych. Komisja Europejska planuje, że pożyczki zaciągnięte przez UE i przekazane państwom członkowskim w ramach Funduszu Odbudowy, będą spłacane nie z budżetów narodowych, ale ze środków uzyskanych z sześciu nowych opłat, które zaproponuje Komisja Europejska [wskaż 2 z 3 brakujących]:

- 1) mechanizm dostosowywania cen na granicach uwzględniający emisje CO₂;
- 2) dochody związane z unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji;
- 3) dochody związane z nową wspólną podstawą opodatkowania osób prawnych;
- 4) .....
- 5) .....

Liczba punktów: ...../16

10. Uzupełnij poniższy tekst dotyczący europejskich i światowych przywódców:

Jair Bolsonaro, znany ze swojego kontrowersyjnego podejścia do epidemii COVID-19 w swoim kraju, jest prezydentem **Brazylii**. Funkcję premiera Czech pełni obecnie **Andrej Babiš** ..... Przewodniczącym Chińskiej Republiki Ludowej (tj. Przywódcą Chin) jest obecnie **Xi Jinping** ..... (dopuszczalny jest zapis fonetyczny nazwiska). Premierem Włoch, który w lutym tego roku stanął na czele tzw. rządu odpowiedzialności narodowej jest **Mario Draghi** ..... Mark Rutte od wielu lat pełni funkcję premiera **Holandii**.

Liczba punktów: ...../5

11. Wymień państwa członkowskie Unii Europejskiej, których ustrojem politycznym jest monarchia:

.....
.....
.....

12. Uzupełnij poniższe zdania dotyczące polityki klimatyczno-energetycznej UE.

1) Zrównoważony rozwój i przeciwdziałanie zmianom klimatu to jeden z najważniejszych priorytetów UE zgodny z założeniami ....., przyjętego w 2015 r. i podpisanego przez 190 krajów z całego świata, w którym określono ogólnoświatowy plan działań na rzecz ochrony naszej planety.

2) Z ramienia KE za kwestie związane z Europejskim Zielonym Ładem odpowiada jeden z jej wiceprzewodniczących ..... (imię i nazwisko).

3) Europejski ..... (EU ETS) ma na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. o co najmniej .....%.

4) ..... to mechanizm służący zapewnieniu wsparcia finansowego tym krajom i regionom, w których przejście na ekologiczną gospodarkę wiąże się ze szczególnie dotkliwymi skutkami społeczno-gospodarczymi.

5) Ochrona klimatu jest też jednym z priorytetów w działaniach ....., kraju, który pełni przewodnictwo w UE od początku 2021 r. oraz jednym z najważniejszych założeń ....., nowego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji.

6) Olbrzymia część funduszy przeznaczonych na projekty związane z ochroną klimatu pochodzi z ....., największej instytucji finansowej UE, która nie korzysta z pieniędzy podatnika, lecz ze środków inwestorów na rynkach kapitałowych.

7) Niezwykle ważne znaczenie dla UE ma też szerzej rozumiana ochrona środowiska, którą zajmuje się m.in. założona w 1994 r. .... Z siedzibą w Kopenhadze.

8) Jedną z bardzo istotnych inicjatyw w dziedzinie ochrony środowiska jest program ..... określający obszary objęte ochroną przyrody na terytorium UE.

13. Wymień ważne dla rozwoju UE wydarzenia, które odbyły się w podanych niżej latach:

1952: .....
.....
1960: .....
.....
1965: .....
.....
1979: .....
.....
1990: .....
.....
1999: .....
.....
2013: .....
.....
2016: .....
.....

Liczba punktów: ...../8

14. Uzupełnij poniższy tekst.

Polityczne stery Komisji Europejskiej trzyma 27 komisarzy, po jednym z każdego państwa UE. .... decyduje o przydziale tek (obszarów polityki) poszczególnym komisarzom. W skład kolegium komisarzy wchodzi: przewodniczący Komisji, ośmiu wiceprzewodniczących – w tym ..... wiceprzewodniczących wykonawczych i wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa – oraz 18 komisarzy odpowiedzialnych za poszczególne dziedziny polityki. Wiceprzewodniczącą wykonawczą, odpowiedzialną za odpowiedzialną za obszar „Europa na miarę epoki cyfrowej” jest ..... . Inna wiceprzewodnicząca Věra Jourová odpowiada za ..... . Komisarzem z Polski jest Janusz Wojciechowski, który bezpośrednio przed objęciem tej funkcji by zatrudniony w innej instytucji UE - ..... . Komisarzem, który odpowiada za różne teki w Komisji, nieprzerwanie od niej od 2009 roku jest ..... . Kolegium komisarzy z reguły podejmuje decyzje jednomyślnie, jeżeli jednak doszłoby do głosowania obowiązuje ..... większość głosów. Jedną z ról Komisji Europejskiej jest proponowanie aktów prawnych. Istnieje jednak procedura, w której to obywatele mogą, pod pewnymi warunkami, skłonić Komisję do przedstawienia takiej inicjatywy. Procedura nosi nazwę .....i wymaga

zebrania ..... podpisów, przy czym w co najmniej siedmiu krajach członkowskich musi zostać osiągnięta określona minimalna liczba podpisów.

Liczba punktów: ...../9

15. Uzupełnij poniższe zdania

- 1) Językiem ojczystym kompozytora hymnu Unii Europejskiej był .....
- 2) W Antwerpii mówi się po ....., w Bradze po ....., a w Trieście po .....
- 3) Językiem urzędowym największego pod względem powierzchni kraju UE jest .....
- 4) Na oficjalnym spotkaniu głów państw z udziałem Zuzany Čaputovej i Boruta Pahora potrzebni są tłumacze z języków ..... i .....
- 5) Jadąc na wakacje do Konstancy, warto nauczyć się kilku przydatnych słów i zwrotów w języku .....
- 6) Językiem ojczystym Marii Gabriel, wiceprzewodniczącej KE ds. innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży jest .....
- 7) Języki ..... i ..... mają status języków urzędowych w państwach członkowskich UE, ale nie są językami urzędowymi UE.
- 8) Narady w Trybunale Sprawiedliwości prowadzone są tradycyjnie w języku .....
- 9) Jedynym przedstawicielem semickiej grupy językowej w wśród języków urzędowych UE jest język .....
- 10) Znaki drogowe w Bilbao są dwujęzyczne, wszystkie nazwy zapisane są w języku hiszpańskim oraz .....

Liczba punktów: ...../14